

Llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

El cardenal O'Connell
ha negat els bombar-
deigs de Barcelona.
¿Error o cinisme?
Tot és prou xocant
en un representant de
Déu.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 10 — Telèfon 2.º 233

ANY III

Mataró dimecres 23 març 1938

NUM. 519

NUMERO SOLT: 1,5 CTS
SUBSCRIPCIÓ: 2,50 PÉSETES MES

Al marge d'unes notes

El Comitè de Londres

En realitat, les notes que els Govern francès i anglès han enviat a Franco sobre els bombardeigs de ciutats obertes haurien d'haver estat adreçades a Itàlia i a Alemanya. El rebel no és més que un vassall obedient dels dos feixismes. En aquesta qüestió d'Espanya mai no s'ha procedit amb claredat. Acabem de saber que el Govern francès ha transmès al britànic una relació dels avions italians i alemanys que actuen a Espanya. Doncs en aquesta relació han de figurar necessàriament els que llancen des de 5.500 metres d'altura bombes contra la població civil, inermes i sense mitjans per a resguardar-se del bàrbar atac. Si són aparells italo-alemanys els que fan els monstruosos raids; si el piloten tècnics de la mateixa nacionalsitat, i si, per afegidura, sabem perfectament que els plans de operacions són preparats pels Estats Majors de Hitler i Mussolini, ¿per què interpellar Franco, que és solament un vil testaferró dels intervencionistes?

Al general rebel no li importà res l'horror que aquests atacs puguin produir a les consciències. La seva història, des que assajava la crueltat al Terç estranger, on se'l temia per la seva afició a la tortura corporal, abona de sobres aquestes atrocitats. No obstant, n'hi hauria prou amb considerar el paper repugnant que interpra en aquesta guerra, obrint primer les portes de la seva pàtria a la cobdícia estrangera i facilitant després el vandalisme de nazis i feixistes perquè destruïxin criatures i ciutats espanyoles, per a deduir la monstruosa condició d'aquest sinistre militar sense glòria. Que el seu sistema és un brutal atac contra el dret de gentes. Bah! Ell viu al marge de tot dret. D'ordre dels seus empresaris disposa la liquidació de tot espanyol que pugui ésser sospitós de pensar lliurement. D'acord amb les instruccions rebudes, va dir pocs dies després de iniciar la sedició que no vacil·laria a destruir la tercera part d'Espanya per a assegurar el seu èxit. Amb semblant programa no significa res el miler de víctimes de Barcelona. Encara que no es tracti de combatents ni de bel·ligerants armats. Impossibilitat de recórrer a l'afusellament de ciutadans en massa, llança els seus oficials «nacionalsistes» —alemanys i italians— a destruir ciutats i gent pacífica. És clar que hauria preferit assassinar solament els esquerrans; però encara que calguin els nostres i com que té la sospita que la seva conducta li resta la simpatia dels seus propis amics

El Front Popular Antifeixista

AL POBLE DE MATARÓ:

Vivim una de les fases més dures de la guerra. El feixisme internacional ha imposat a Franco un triomf apremiant, al preu que sigui, i la capacitat combativa del poble espanyol que lluita per la pròpia independència—social, econòmica, política—ha motivat aquesta onada de terror que ha cònegut Barcelona i els pobles més pacífics de la nostra reraguarda.

Totes les consciències honrades del món s'han sentit ferides. Ja no convencen ningú les frases buides de quatre generals degenerats: l'atac que sofrim és un atac a la civilització. És la entronització de la barbàrie, desencadenada fins al sadisme, per assolir un sol objectiu: la desmoralització.

Totes les consciències honrades del món han sentit un vertigen de repugnància. Totes menys els derrotistes que conviuen al nostre costat i els instints ferotges dels quals els fan oblidar àdhuc la seva condició humana.

• Ara més que mai, és necessària la disciplina i la unitat en els rengles antifeixistes. Sota mil pretextos diferents els derrotistes de la «cinquena columna» pretenen assolir infiltracions estratègiques i no titubegen a mercadejar fins amb l'horror de les catàstrofes realitzades.

Hem superat ja etapes perillósíssimes i cal que ara més que mai posem la nostra responsabilitat en el màxim per tal de superar la present.

El poble espanyol té oberta una guerra a mort amb el feixisme internacional, i no podem oblidar que ens juguem una sort definitiva.

Que ho sàpiguen els enemics. A qualsevol moment trobaran les muralles de la ciutat que seran infranquejables.

La nostra condició d'antifeixistes, com ho digué Durruti amb frases immortals, té un sol objectiu: La Victòria. I un sol mandat: La de renunciar a tot menys a obtenir-la.

El Govern de la República i el Govern de la Generalitat saben que aquesta és la voluntat del poble lliure i que per tal de traduir aquesta voluntat en acció, el poble està disposat a obeir fins allà on calgui.

Les organitzacions antifeixistes de Mataró, en aquesta hora greu, diuen una vegada més la seva estreta solidaritat per la lluita, per la resistència i per la Victòria.

Tothom a secundar l'obra del Govern, a fer impossibles els maneigs dels traïdors, dels emboscats, dels feixistoides, de tota aquesta amalgama infecta que coneixem amb el nom de «cinquena columna».

Tothom al seu lloc a complir les consignes del Govern i la Victòria definitiva no es farà esperar.

Mataró, març del 1938.

Estat Català - Esquerra Republicana de Catalunya - Joventuts Llibertàries - Joventuts Socialistes Unificades - Joventuts d'Esquerra Republicana de Catalunya Estat Català - Federació Local de Grups Anarquistes (F.A.I.) - Partit Socialista Unificat de Catalunya - Confederació Nacional del Treball - Solidaritat Internacional Antifeixista - Unió General de Treballadors - Socors Roig Internacional - Unió de Rabassaires - Acció Catalana Republicana.

aplica el terror aeri tal com el conceben els agents especialitzats en la guerra totalitària.

Existeix la No Intervenció? La pregunta adquireix, naturalment, tonalitats de sarcasme, coneixent la veritable història d'aquesta farsa. Però s'aplica dificultosament que tenint proves aquests signants del Pacte de no ingerència de les infraccions de l'acord no hagin pensat a denunciar-les fins al moment mateix que aquestes infraccions prenen un volum exagerat. La veritat és que la No Intervenció no

solament facilita als rebels mitjans militars extraordinaris per a lluitar contra la República, sinó que constitueix un element de complicitat criminal en els bàrbars assassinats. Les agressions contra les ciutats obertes no haurien pogut portar-les a terme els facciosos sense aquesta comèdia indigna, a la qual encara no s'ha posat fi. Centenars d'avions han arribat a l'Espanya de Franco sense que es creïés oportú imposar amb gest enèrgic als falsaris un canvi d'actitud en la qüestió espanyola. Compromesos

a no participar en la lluita els dictadors, vénen actuant en ella activíssimament amb homes i material, que no ha cessat d'entrar a l'Espanya facciosa des de la signatura del compromís. No solament els avanços al front de combat foren possibles gràcies al material aeri d'italians i alemanys. També la destrucció de les ciutats republicanes i l'assassinat de dones, infants i vells cal col·locar-ho en el compte del famós Comitè que potser a hores d'ara pensa en un nou control... per tal que els feixistes puguin seguir la seva burla tràgica.

De col·laboració

La dona en els moments presents

Ha arribat el moment que la dona demostrï el seu sentir en bé de la causa antifeixista. Ja que els moments són decisius, la dona ha de concentrar-se amb fermesa i criteri propi en la seva consciència per tal de treballar amb esforç i sacrifici demostrant que la dona és un puntal fort i útil per fer el que calgui per a guanyar la guerra.

Malgrat hi hagi qui digui que la dona és débil hem de contrarestar-ho demostrant l'exemple d'ella que ha sabut donar el fruit millor de les seves entranyes: els seus fills, que han donat i donen tot el coratge i moralitat per a defensar la llibertat del poble.

Hi ha en canvi joves que han estat covards. Són els que han fugit o s'han amagat traïdorament. Són els que no han volgut defensar la independència i les llibertats de tot un poble que lluita conscient i digne amb esforç i sacrifici.

Les dones hem demostrat que no tenim debilitat. Podem demostrar del que som capaces tant pels enemics feixistes del món com els de la rera-guarda, la cinquena columna, els emboscats i els propagadors de falsos rumors. A aquests deturarem llur obra criminal denunciant-los i perseguint-los des del lloc on siguin.

Aquesta és la missió que la dona ha de portar a terme, propagant també llur incorporació als treballs dels homes. Propagant igualment la unitat de totes les dones antifeixistes per a constituir el Front Popular que serà el pla de la victòria.

Pel Secretariat Femení del Comitè Comarcal del Partit Socialista Unificat

JOSEPA COCA

ALELLA VINÍCOLA

MARFIL — Vi fi de taula
VIOLETA — exquisit gran doç
GUALDA — qualitat superior sec
CONFITERIA BARBOSA

MANÇANILLA «LA MAJA»

XERES FINÍSSIM «PETRONIO»

MORALES PAREJA - XERES

Dipositari: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

Obriu comptes lliures

Els comptes lliures no estan subjectes a intervenció de cap mena.

Utilitzeu el xec barrat

Es el distintiu modern del comerç ben organitzat.

Banca Arnús - Banc Espanyol de Crèdit - Banc Hispano Colonial - Banc Urquijo Català - Majó Germans, Banquers - Caixa d'Estalvis de Mataró.

Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya Comissariat d'educació física i esports

CONCURSOS LITERARIS

El Comissariat d'Educació Física i Esports de la Generalitat de Catalunya destina un premi de 1.000 pessetes a l'autor o autora de la millor novel·la original i inèdita, escrita en català, d'ambient esportiu i relacionada amb l'actual guerra contra el feixisme, que posi de relleu la importància que per al combatent representa una eficient preparació física.

També destina un altre premi de 300 pessetes al combatent autor del millor conte original i inèdit, escrit en català, de caràcter social, que més bé valori el paper de l'educació física en la plasmació de la nova Espanya que sorgeix de la guerra contra el feixisme.

Els concursants al premi novel·lístic trametan els originals signats, mecanografiats a una sola cara i a dos espais, al Comissariat d'Educació Física i Esports, avinguda del Carrer d'Abril, n.º 444, dintre d'un plec que portarà, ben visible, «Concurs Novel·la».

Els oponents al concurs de contes, trametan llurs originals, també signats, i que podran ésser manuscrits, en lletra clara, a la mateixa adreça, fent constar en el plec: «Concurs Conte».

El termini d'admissió acabarà el dia 30 d'abril d'aquest any.

El Jurat podrà declarar deserts aquests concursos si creu que cap dels treballs presentats no és mereixedor del premi. Altrament, les obres premiades quedarien propietat del Comissariat d'Educació Física i Esports de la Generalitat de Catalunya.

El Jurat es compondrà de cinc membres, representants de l'Associació d'Escriptors Catalans, del Sindicat de Periodistes Esportius, del Grup Sindical d'Escriptors Catalans, del Comissariat de Propaganda i del Comissariat d'Educació Física i Esports. Barcelona, febrer del 1938.

Aquest número ha estat sotmès a la censura

Nota del Delegat de Proveïments del Maresme

Com a Delegat del Maresme a Mataró per la Direcció General de Proveïments del Govern de la República, poso a coneixement de tots els Ajuntaments, Sindicats Agrícoles i Empreses particulars i comerç en general que en virtut del Decret publicat a la Gaceta del dia 14 gener 1938 i complint les ordres que per ell dictades com a Delegat d'aquesta Comarca aplicaré les sancions que en l'esmentat Decret es preveuen. Per tant com que en acceptar el càrrec desitjo complir estrictament les ordres rebudes, demano que col·laborin i m'ajudin tots els ciutadans del dit Maresme a portar a terme que es compleixi el Decret.

Poso a coneixement de tots els Sindicats Agrícoles, Agricultors i obrers del camp, que havent-hi els Mercats posats pel Poble i respectius Ajuntaments vénen obligats a vendre totes les hortalisses i productes del camp en els corresponents Mercats, complint els preus de taxa.

De no fer ho així, incorreran amb la pena del decomís del gènere o amb les sancions que els pugui aplicar el Tribunal de Subsistències.

Creient que seran ateses aquestes justes peticions meves em poso a la disposició d'Ajuntaments, Sindicats i Poble a les oficines instal·lades al carrer Rafel Casanova, 16, on seran ateses totes les denúncies d'infraccions els matins de 9 a 1, en la venda d'articles de cremar, beure i menjar.—El Delegat de la Direcció General de Proveïments, (signat) J. Torrents.

Mataró, 23 març 1938

Demà publicarem l'article que s'esmenta del Decret de la «Gaceta» perquè ningú no pugui al·legar ignorància.

CONYAC POPULAR
CONYAC EXTRA
CONYAC JULIO CÉSAR
de la casa xeressana
MORALES PAREJA
Dipositari: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

Ajuntament de Mataró

Servei d'Assistència Social

Capó dels Invàlids Bon Cooperatiu

Es posa a coneixement del públic en general que en el sorteig efectuat avui a la Conselleria d'Assistència Social, corresponent al dia 22 de març del 1938, segons consta a l'acta i a poder d'aquesta Conselleria, el premi de vint-i-sis pessetes ha correspost al

Número 541

Els números corresponents, presentats amb tres pessetes, són els següents:

041 - 141 - 241 - 341 - 441 - 641 - 741 - 841 - 941.

Mataró, 22 de març del 1938.
El Conseller d'Assistència Social,
Joaquim Serra.

Informació local

DIETARI

Ha plogut.

Quatre gotes.

Una pluja sense importància.

Però ha plogut.

I els cois ha semblat que s'aixamplaven un xic.

És la primavera que comença.

**

Ha passat avions.

Onze.

En la formació perfecta han passat cel enllà.

De moment, el cor s'ha encongí.

Després, però, els cois han tornat a aixamplar-se.

**

Ha començat la primavera!

I torna la pluja.

I les oienetes també tornen.

Tot tornarà.—D.

MORALES PAREJA — XERES

Demaneu sempre:

CONYAC POPULAR

CONYAC EXTRA Morales Pareja

CONYAC JULIO CÉSAR

Dipositari: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

REQUISITÓRIES.—El «Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya» d'ahir, dimarts, publica, entre altres, dues requisitòries del Centre de Reserva i Especialització d'Artilleria número 1, cridant a Pere Marí i Carbonell, domiciliat al carrer de Sant Antoni, 48 i Joan Roig Massana, als quals és seguida causa pel delictes de desertió davant l'enemic.

—Les restriccions que a la indústria ha imposat la manca de materials, fa que manquin forces articles d'ús domèstic. La Cartuja de Sevilla, però, encara segueix oferint als seus clients un bon assortit d'aquests articles necessaris per a la casa o per fer un present de bon gust.

NECROLÒGICA.—Avui, pels volts de migdia i als 58 anys, ha mort la mare del nostre amic, el conseller municipal Enric Ramon i Lladó.

Rebi la família i d'una manera particular l'amic Ramon, l'expressió del nostre condol.

Per 50 cèntims poden fer un bon obsequi, amb

ILURENS
postre mataroní

Demaneu-los en les bones tendes de queviures. — Fabricats per PASTISERIA BATET.

LLIBERTAT

Es troba de venda en els llocs següents:

LLIBRERIA MINERVA

Carrer de Barcelona, 18

LLIBRERIA TRIA

Rambla de Castelar, 25

LLIBRERIA H. ABADAL

Rambla Mendizábal, 45

LLIBRERIA ILURO

Rambla Mendizábal, 45

COOPERATIVA DE VENEDORS DE PERIODICS

F. Layret (St. Josep), 27

Informació del dia

Facilitada per les Agències FABRA i FEBUS per conferències telefòniques

Barcelona

4 tarda

Comunicat oficial d'anit

EXERCIT DE L'EST.—Als sectors propers a Osca, aquest matí l'enemic ha realitzat violents atacs recolzats per la seva abundant aviació i artilleria. A la zona de Puigbolea aconseguí ocupar el poble de Lieria, i a la d'Almudèvar obligà les nostres forces a efectuar un lleuger replegament.

A darrera hora de la tarda d'ahir fou rodonament rebutjat un atac enemic al sector de Valdealgofa. En aquest combat resistí totalment desfeta una companyia italiana de «Sagetas Negres», essent capturat l'únic supervivent d'aquesta, i es recolliren algunes metralladores i altre material de guerra.

Els intents portats a cap per l'enemic en aquest mateix sector durant la jornada d'avui foren neutralitzats per les nostres forces.

ELS ALTRES EXERCITS.—Sense novetat.

Enterrament

El President de l'Audiència, senyor Josep Andreu, ha presidit, aquest matí, l'enterrament del cadàver del senyor Joaquim Navarro, secretari que fou del Juliat n.º 2, mort a conseqüència dels últims bombardeigs.—Fabra.

Robatori

La ciutadana Maria Garcia ha denunciat que mentre era a plaça li ha estat frustada tota la roba al seu domicili del carrer de Coris.—Fabra.

Nomenament

Ha estat nomenat president de l'Audiència de Girona el magistrat senyor Pasqual Gelde.—Fabra.

Més protestes

L'Alcalde de Barcelona ha rebut un telegrama del seu col·lega de Burdeos, protestant dels últims bombardeigs facciosos sobre Barcelona.

En el mateix sentit ha rebut també un altre telegrama de la Federació Obrera de Menorca.—Fabra.

Generalitat

El President de Catalunya, senyor Companys, s'ha passat el matí treballant al seu despatx, i no ha rebut cap visita.

El seu secretari ha dit als informadors que no hi havia res noticable.—Fabra.

Parlament de la República

El President senyor Marín Barrio, ha rebut la visita de dos membres del govern basc i la de varis diputats.—Fabra.

COMPRO

Màquines d'escriure portàtils i d'oficina, màquines de sumar, de calcular i aparells multicopistes.

Raó: Argüelles, 34 Mataró.

Estranger

4 tarda

Ha estat dictada sentència contra Troncoso

BREST.—El Tribunal Correccional d'aquesta ciutat ha emès veredicte sobre l'assumpte del submarí espanyol «C-2».

Troncoso, Orandain i Serats són condemnats a sis mesos de presó per finança d'armes, i a cinc dies més de la mateixa pena, per finança d'armes prohibides. Se'ls absol de l'acusació d'haver importat armes.

Chaix ha estat absolut.—Fabra.

Una «curiositat» jurídica

GINEBRA.—La nota alemanya anunciant que Austria deixa de formar part de la Societat de les Nacions serà comunicada a tots els Estats afiliats a l'organisme internacional.

El curiós del cas és que el Pacte de la Societat de les Nacions no preveu la desaparició d'un Estat, i si solament la seva retirada després d'un avís previ presentat amb 2 anys de anticipació. Aquest article no sembla que es pugui aplicar al cas present, perquè suposaria l'existència, durant dos anys més, d'un Govern austriac.

A més, si es té en compte que cap Govern austriac no ha recorregut a la Societat de les Nacions o ha protestat per la llei alemanya de l'Anschluss, correspondrà en tot cas als membres de l'organisme internacional decidir si han de protestar o no per la dita decisió alemanya o bé per la violació del tractat de Saint-Germain i dels acords de 1922 i 1932.—Fabra.

Els EE. UU. es rearmen

WASHINGTON.—En aprovar per una majoria de 191 vots el programa naval suplementari, la Cambra ha infligit als partidaris de l'aïllament una severa derrota.

El resultat de la votació es considera en els medis informats com a una nova indicació que el poble americà es dona perfectament compte dels perills de la situació exterior i està plenament decidit a procedir sense

pèrdua de temps al rearmament indispensable.

La llei votada, autoritza les construccions següents: tres nous cuirassats, la qual cosa fa elevar el nombre de previstos en el pla de construcció ordinària a set; vull creuers, que s'eleva a 17; 25 destructors, que s'eleva a 33; nou submarins, que ascendeixen a 30; dos porta-avions, que sumen quatre.

Ha estat autoritzat així mateix el Departament de Marina perquè mantingui en vol tres mil avions i també la construcció de nombroses unitats auxiliars.

La nova llei no ha prefixat cap tonatge específic.—Fabra.

No és veritat

MÈXIC.—No són certes les informacions segons les quals les companyies petrolíferes hagin presentat o pensin presentar recurs de cap mena.

Tampoc no és veritat que Mèxic hagi venut petroli al Japó.—Fabra.

Ara Hongria

PRAGA.—Se sap que el cap dels nazis hongaresos anirà a Viena a entrevistar-se amb els prohoms del nazisme alemany, per tal de començar una activa campanya d'agitació hitleriana a tota la Hongria.—Fabra.

No tenen cèntims

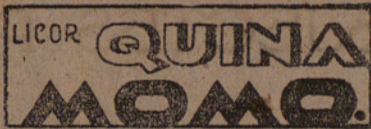
ROMA.—El ministre de Canvis ha parlat de la necessitat de reduir el dèficit.

Ha volgut justificar l'autarquia, afegint que no seran tocades les reserves econòmiques.

El dèficit, però, és de més de tres mil milions de lires.—Fabra.

Que paguin

WASHINGTON.—L'ambaixador americà a Tokio, ha estat encarregat de demanar al Govern japonès la quantitat de dos milions de dòlars com a indemnització material de l'enfonsament del «Pannay», fent avinent que aquesta indemnització no afecta per a res als danys morals.—Fabra.

Dr. J. Barba Riera

Inspector Municipal de Sanitat — Metge de l'Hospital Clínic

ESPECIALISTA EN

GOLA - NAS - ORELLES

Visita: Dimarts, dijous i dissabtes, de 4 a 6 - Econòmica, de 6 a 8
Diumenges, de 9 a 12

FERMI GALAN, 419, pral. (cantonada Lepant)

MATARO

Venc màquina d'escriure CONTINENTAL, nova, amb tots els seus accessoris.

Demaneu informes i preu a carrer de Barcelona, 13.-Mataró

Als Comuns es proposarà Menorca per a refugi dels catalans

LONDRES.—La posició de Mr. Chamberlain, molt fluixa durant la setmana passada quan a Londres es parlava ja de la seva dimissió, ara és una mica més forta. Se sap que el Govern britànic s'ha «interessat» perquè Polònia i Lituània no anessin a la guerra i se suposa que Mr. Chamberlain presentarà això com una mostra de l'èxit de la seva política de «realitats». Els seus crítics, però, continuen fent soroll i encara que els diaris del Govern vulgüin donar un aspecte de normaltat a la situació política, aquesta segueix molt complicada.

Les respostes del primer ministre ahir a la Cambra, a les preguntes de diversos diputats sobre la participació d'Alemanya i Itàlia a Espanya, són molt poc satisfactòries. Valent-se de subterfugis molt gastats, el primer ministre segueix sense cap informe sobre la situació aquesta frase s'ha fet molt cèlebre act—i si de la veritat no en sap res, hem de suposar que l'Intelligence Service ha deixat de existir, o bé que Mr. Chamberlain ha sofert una amnèsia tan forta que gairebé arriba a un estat patològic. El poble, però, ha reaccionat magníficament.

De la mateixa manera que costa fer reflexionar els anglesos, és molt difícil fer-los oblidar una cosa, i tothom ara té la idea que Mr. Chamberlain s'ha equivocat i que està a punt d'anar-se'n.

Les informacions que arriben de Barcelona sobre la quantitat d'armes i homes rebuda pels rebels han causat sensació i tots els diaris londinencs les publiquen. Com que el Govern francès se sap que ha comunicat el mateix a Mr. Chamberlain, aquest ara no pot dir que no té informes, encara que pel mateix procediment que hem comentat més amunt, és capaç de dir que veritablement no sap si el món es rodó o pla. Ahir el diputat de la Cambra van sentir una pregunta molt interessant.

Un diputat laborista va demanar si el Govern anglès i el francès no podrien apoderar-se de l'illa de Menorca i després omplir-la de refugiats de la població civil de Barcelona. La resposta que va rebre, naturalment, era molt estúpida, però demà tornarà a preguntar si no interessa al Govern britànic aquest pla. Se sap i cal dir-ho ben clar que ni França ni Anglaterra no permetran a ningú apoderar-se d'aquesta illa catalana, la més fidel i avançada de totes les Balears, on gairebé no es coneixia l'analfabetisme.

Els derrotistes que tot ho veuen negre haurien de reflexionar una mica. Espanya no pot ésser mai d'Alemanya ni d'Itàlia, ni de Franco, perquè aquest sense els altres ja s'hauria vist obligat a fugir del país i ara seria a París, fent de xofer de taxi, junt amb els altres «blancs».

llibertat

òrgan oficial del consell municipal

Els herois de la guerra civil

Chtchors

Grups d'obriers i camperols procedents d'Ucrània, envaïda pels alemanys, s'obrien pas a través dels boscos i dels pantans, voltant prudentment els llocs de l'exèrcit d'ocupació alemanya i les emboscades dels cossacs contrarevolucionaris. Avançaven cap a Unetcha, d'on el fill d'un maquinista de ferrocarril, antic oficial de l'exèrcit tsarista, el botxevic Nicolàs Chtchors, de 24 anys d'edat, formava el primer regiment voluntari de insurgents ucranians. El seu nom era ja conegut a tota Ucraïna a començaments del 1918.

Els audaçs atacs de Chtchors desconcertaven les potents columnes de l'exèrcit d'ocupació i penetraven fins a la rereguarda.

El primer combat seriós tingué lloc als boscos del llogarret de Zmyinka. Nombroses forces de infanteria i de cavalleria foren llançades contra el destacament de Chtchors. Però els alemanys s'equivocaren en els seus càlculs. Els guerrillers deixaven silenciosament que s'acostessin les ones d'assalt de la infanteria i disparaven damunt l'enemic. L'impetuós avanç dels alemanys fou contingut. Chtchors fou molt aviat cridat a

Moscú per Lenin. L'entrevista que tingué amb el gran cap proletari enfortí encara més la fe del guerriller en la justícia de la causa revolucionària i en la necessitat de la lluita.

En aquesta època, l'hetman Skoropatski, sostingut pels alemanys, desenroïllava una nova ofensiva a Ucraïna i tractava a sang i foc els apacibles llogarrets d'Ucraïna.

A acabaments d'octubre del 1918, el regiment de N. Chtchors destruïa diverses guarnicions alemanyes que ocupaven un poble veí.

La revolució esclatà a Alemanya. L'exèrcit alemany començà a desmoralitzar-se. L'alt comandament hagué d'apressar-se a evacuar les tropes de Ucraïna.

No obstant, una nova intervenció amenaçava la jove República. El guàrdia blanc Petliura es preparava a envair Ucraïna.

A començ de desembre de 1918, la primera brigada de la divisió ucraniana, composta de dos regiments de N. Chtchors fou organitzada a indicacions de Stalin. Aquesta brigada, comandada per N. Chtchors, rebé l'ordre de passar a l'ofensiva a Kiev.

N. Chtchors topà amb les tropes de Petliura prop de Kiev. Els soldats de

la seva brigada es llançaren com un huracà contra l'exèrcit de Petliura. Assesaven a l'enemic cops inesperats, les seves patrulles de cavalleria irrumplen en el cor de l'exèrcit enemic.

A acabaments de gener, N. Chtchors està de nou prop de Kiev. Es esperat en els encontorns de Brovary per les tropes escollides de Petliura. N. Chtchors accepta la batalla.

Guanya Chtchors el combat i Petliura ha d'evacuar Kiev. El 6 de febrer de 1919 la capital alliberada de la Ucraïna saluda jolosement les tropes de N. Chtchors.

Després de la seva derrota, Petliura demana socors a la noblesa i a la burgesia polaca. El març del 1919, Petliura emprèn una contraofensiva després d'haver movilitzat apressadament alguns destacaments de kulaks de Galitzia.

Quan l'exèrcit de Petliura estava ja a 40 quilòmetres de Kiev, topa sobtadament amb les tropes de Chtchors que passaren immediatament a l'atac a la baioneta. Els combats de Berdichev duraren nous dies.

El 3 d'abril, reclaren finalment les tropes de Petliura. La seva retirada ininterrompuda no es deturà fins a les fronteres de Galitzia.

Les cèlebres batalles lluitades per Chtchors prop de Kiev i de Berdichev han entrat a la història de la guerra civil com una de les seves pàgines més glorioses i més heroïques.

La inesperada aparició de N. Chtchors en els llocs més perillosos representava sempre als ulls dels combatents el símbol de la victòria assegurada.

Així ocorregué a la fatal batalla de Korosten. A l'estiu del 1919 l'exèrcit de Petliura emprengué una nova contraofensiva prop les fronteres de Galitzia.

L'exèrcit de Petliura atacava el flanc esquerra de la divisió de Chtchors. Llavors el comandant es mostrà a la línia de foc. La seva aparició reanimà l'entusiasme dels combatents. N. Chtchors donà ordre a les bateries de tirar sobre el graó més proper. Les metralladores enemigues respongueren violentment i acribillaren a trets el mateix lloc en què es trobava Chtchors. Es llançà a terra amb els prismaics a la mà en espera del combat inevitable... No tornà a aixecar-se. Morí amb el cap travessat per una bala de metralladora. La divisió es llançà endavant com un allau per a venjar la mort del seu heroi i volgut comandant.

El nom de Chtchors no serà mai oblidat pels pobles de la U.R.S.S., com el nom d'un heroi popular que donà la seva vida per la causa sagrada de la revolució.

Tires paper gomat

per a protegir els vidres,
Impremta Minerva,
Barcelona, 13.

ANUNCIEU A

LLIBERTAT

IMPRESA MINERVA

MATERIALS PER A PINTURA I DIBUIX

ESTILOGRÀFIQUES

OBJECTES PER A REGAL

Material Escolar

PREUS REDUITS

BARCELONA, 13

TELEFON 255

M A T A R Ó